

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/13/2020
Identifikačné číslo spisu:	8716201737
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:8716201737.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Československej obchodnej banky, a.s., so sídlom v Bratislave, Žižkova č. 11, zastúpenej Advokátskou kanceláriou HMG LEGAL, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Červeňova č. 14, proti žalovanému S. Z., bývajúcemu v S., zastúpenému Beňo & Partners advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom v Poprade, Nám. sv. Egídia č. 93, o zaplatenie 12.310,46 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 12C/49/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 27. novembra 2018 sp. zn. 6Co/34/2018, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Prešove z 27. novembra 2018 sp. zn. 6Co/34/2018 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 18. decembra 2017 č. k. 12C/49/2016-84 rozhodol tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 3.067,77 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 3.367,77 eur od 26.7.2013 do 30.8.2013 a zo sumy 3.067,77 eur od 31.8.2013 do zaplatenia, to všetko v splátkach po 100 eur mesačne, pričom prvá splátka bude splatná do 25-teho dňa v mesiaci, ktorý nasleduje po mesiaci, v ktorom rozsudok nadobudne právoplatnosť, ďalšie vždy do 25-teho dňa toho-ktorého nasledujúceho mesiaca, a to pod stratou výhody splátok. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalovanému voči žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 46 % s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Právny vzťah strán prvoinštančný súd posúdil ako vzťah spotrebiteľský. V odôvodnení uviedol, že dňa 20.4.2011 strany uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere, podľa ktorej sa banka zaviazala poskytnúť dlžníkovi finančné prostriedky do výšky úverového limitu 10.000 eur. Strany sa ďalej dohodli na úrokovej sadzbe 16,95 % ročne. RPMN na úver bola vyčíslená na 22,47 % ročne a celková čiastka k úhrade na 15.978,34 eur. Priemerná hodnota RPMN bola uvedená vo výške 12,58 % ročne. Poplatok za poskytnutie úveru predstavoval 200 eur a poplatok za vedenie úveru 2 eur mesačne. Žalovaný sa zaviazal úver splatiť v 60 mesačných anuitných splátkach pozostávajúcich z istiny a príslušných úrokov, splatných vždy 25-teho dňa v mesiaci. Prvú anuitnú splátku mal žalovaný uhradiť dňa 25.5.2011 a poslednú dňa 25.4.2016. Prvá až predposledná anuitná splátka bola vo výške 248,56 eur s tým, že

posledná bude vypočítaná na základe priebehu splácania úveru. Zmluva však neobsahovala presný údaj uvádzajúci výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, z čoho pozostáva mesačná splátka. Z týchto dôvodov bolo preto potrebné podľa súdu prvej inštancie zmluvu definovať ako zmluvu bez poplatkov a úrokov. Okresný súd uviedol, že vzhľadom na explicitné znenie zákona o spotrebiteľských úveroch v časti členenia splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov, nie je možné priznať smernici ani nepriamy účinok, pretože by sa jednalo o výklad vnútroštátneho zákona contra legem. Zároveň mal za to, že ak dôjde zo strany veriteľa k jednorazovému zosplatneniu celého úveru, od tohto momentu má nárok popri istine len na úroky z omeškania. Dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria veriteľovi len do splatnosti dlhu, resp. jeho splátok. Zmluvné dojednanie, ktoré obsahuje povinnosť dlžníka platiť aj po splatnosti úveru dohodnuté úroky z poskytnutia úveru popri úrokoch z omeškania je dojednaním spôsobujúcim značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech slabšej zmluvnej strany, čím odporuje zákonu, teda je neplatné v zmysle § 39 OZ. Za daného stavu bolo preto v zmysle uvedeného podľa súdu prvej inštancie povinnosťou žalovaného uhradiť iba sumu poskytnutého úveru 10.000 eur. Na záver poznamenal, že celkove žalovaný poukázal na úhradu úveru aj s prihliadnutím k upresňujúcim údajom žalobkyne o platbách (1.050 eur a 300 eur) sumu 69.32,23 eur. Na zaplatenie úveru mu zostáva preto zaplatiť 3.067,77 eur. V prevyšujúcej časti preto súd žalobu zamietol ako nedôvodnú.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej a j. „odvolací súd“) rozsudkom z 27. novembra 2018 sp. zn. 6Co/34/2018 na základe odvolania žalobkyne rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Podľa odvolacieho súdu je plne legitímny záver súdu prvej inštancie o bezúčinnosti a bezpoplatkovosti úveru poskytnutého žalovanému, a to v súlade s ustanovením § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z.z., v zmysle ktorého poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúčinný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až k/, r/ a y/. Vzhľadom na bezúčinnosť a bezpoplatkovosť úveru žalobkyni neprináleží zmluvný úrok nielen po splatnosti úveru ale ani za obdobie do splatnosti úveru. Následne odvolací súd uviedol, že správnym je aj konštatovanie okresného súdu, podľa ktorého veriteľovi po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru neprináleží zmluvný úrok. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolaiteľka“) dovolanie, v ktorom žiadala, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnila s poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP. V súvislosti s odôvodnením prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP namietala, že odvolací súd nesprávne právne posúdil spor z dôvodu chybného interpretácie právnej normy obsiahnutej v ustanovení § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o ochrane spotrebiteľa znejúcej tak, že ak v Zmluve absentuje rozdelenie splátky na výšku istiny, úrokov a iných poplatkov spôsobuje to určenie takejto Zmluvy za bezúčinnú a bez poplatkov, čím sa podľa jej názoru odvolací súd odklonil od rozhodnutia dovolacieho súdu z 22. februára 2018 sp. zn. 3 Cdo 146/2017. V súvislosti s odôvodnením prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP považovala za nevyriešenú právnu otázku dovolacím súdom a to, že v dôsledku poskytnutia ochrany slabšej zmluvnej strane má veriteľ právo na zaplatenie riadnych úrokov z úveru len do momentu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. V zmysle uvedeného považovala svoje dovolanie za nielen prípustné ale aj dôvodné.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že ho žiada zamietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné, a vzhľadom na

uplatnené dovolacie dôvody zároveň aj dôvodné.

6. Dovolateľka zastáva názor, že jej dovolanie je prípustné podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

7. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (nie skutkovú), a to hmotnoprávnú alebo procesnoprávnú, na vyriešení ktorej spočívalo napadnuté rozhodnutie. Právna otázka musí byť označená v dovolaní spôsobom jasným, určitým a zrozumiteľným. Dovolateľ musí uviesť, v čom spočíva nesprávnosť jej riešenia a ako mala byť správne riešená. Sama polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP.

8. Podľa § 432 ods. 1 CSP možno dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. V zmysle § 432 ods. 2 CSP sa dovolací dôvod vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

9. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnú normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

10. Dovolací súd v prvom rade posudzoval dovolanie podané v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

11. Za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 1.1.1993 s pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikátorne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali. Vzhľadom na účel právnej úpravy dovolania, ktorým je v prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci predovšetkým riešenie doteraz neriešených otázok zásadného právneho významu, do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikátúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2018 sp. zn. 6 Cdo 29/2017, prijaté ako judikát R 71/2018).

12. Dovolateľka vyvodzujúc svoje dovolanie z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP namietala, že odvolací súd sa odklonil pri riešení právnej otázky od rozhodnutia dovolacieho súdu z 22. februára 2018 sp. zn. 3 Cdo

146/2017, keď mal krajský súd za to, že došlo k porušeniu ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o ochrane spotrebiteľa, keď v zmluve uzavretej medzi žalobkyňou a žalovanou absentovalo rozdelenie splátky na výšku istiny, úrokov a iných poplatkov, čo malo za následok určenie takejto zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov.

13. Otázku interpretácie ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z., už ako dovolateľka správne uviedla, riešil dovolací súd vo vyššie uvedenom rozhodnutí. Z obsahu odôvodnenia uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. je potrebné interpretovať tak, že zmluva o spotrebiteľskom úvere nemusí nevyhnutne obsahovať číselné vyjadrenie každej jednotlivej zložky anuitnej splátky (t. j. istiny, úrokov a iných poplatkov). Takáto interpretácia uvedeného ustanovenia dovolacím súdom zodpovedá, tak ako je nižšie uvedené, účelu Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „Smernica“), právnym záverom uvedeným v rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej z 9. novembra 2016 (ďalej aj „rozsudok ESD“ alebo „Rozsudok“) a tiež účelu samotného ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení platnom v čase uzavretia predmetnej úverovej zmluvy (ďalej len „§ 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z.“). Pokiaľ teda ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. hovorí o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, je potrebné toto ustanovenie eurokonformne vykladať tak, že sa tým veriteľovi neustanovuje povinnosť uviesť v zmluve o spotrebiteľskom úvere vyššie uvedené zákonom vyžadované údaje vo vzťahu ku každej jednotlivej zložke anuitnej splátky, ale len vo vzťahu k anuitnej splátke ako celku.

14. Odvolací súd mal teda nesprávne za to, že princíp právnej istoty prevažuje a smernica nemá priamy účinok na horizontálne vzťahy medzi jednotlivcami a nepriamy účinok smernice nemožno použiť contra legem, v zmysle čoho uviedol, že v súlade s doterajšou masívnou aplikačnou praxou súdov je v prípade absencie náležitosti špecifikácie splátok podľa istiny, úrokov a poplatkov potrebné poskytnutý úver považovať za bezúročný a bez poplatkov.

15. V posudzovanom prípade sa odvolací súd pri riešení predmetnej otázky teda odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyjadrenej vo vyššie uvedenom rozhodnutí najvyššieho súdu. Tento odklon založil prípustnosť dovolania žalobkyne podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a viedol k nesprávnym právnym záverom, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie.

16. S poukazom na vyššie uvedené najvyšší súd konštatuje, že žalobkyňa v dovolaní, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, opodstatnene uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 432 ods. 1 CSP argumentujúc, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

17. Vo vzťahu k námietke vyplývajúcej z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, v zmysle ktorej dovolateľka namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od otázky, ktorá ešte v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená, a to od otázky „či v dôsledku poskytnutia ochrany slabšej zmluvnej strane má veriteľ právo na zaplatenie riadnych úrokov z úveru len do momentu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru“ uvádza nasledovné :

18. Dovolaťka v tejto súvislosti žiadala v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP riešiť právnu otázku označenú vyššie. No medzičasom došlo dovolacím súdom k vyriešeniu nastolenej dovolacej otázky, preto dovolací súd posudzoval nastolenú právnu otázku v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

19. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 5 Cdo 42/2020 zo 16. júna 2020, v ktorom dovolací súd pri posúdení obdobnej otázky dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

20. Dovolací súd uvádza, že zmluva o úvere uzavretá medzi stranami sporu je spotrebiteľskou zmluvou

podliehajúcou zákonu č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“). Tento zákon ale nepokrýva všetky otázky vzniku úverového zmluvného vzťahu, práv a povinností strán, ktoré zo zmluvného vzťahu vyplývajú, riešenia otázok, na akú dobu je dlžník povinný platiť úroky z poskytnutého úveru, vzťah úrokov z úveru a úrokov z omeškania, výšku úrokov z omeškania, ktoré sú predmetom úpravy Obchodného zákonníka. Zmluva o úvere je v zmysle § 261 ods. 6 písm. d/ Obchodného zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere tzv. absolútnym obchodom, a preto bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy o úvere je potrebné pri posudzovaní tohto právneho vzťahu vychádzať aj z ustanovení Obchodného zákonníka o zmluve o úvere § 497 a nasledujúce. Ustanovenia Občianskeho zákonníka sa v prípade právneho vzťahu, účastníkom ktorého je spotrebiteľ, použijú vtedy, ak v Občianskom zákonníku existuje také ustanovenie, ktoré je možné prednostne aplikovať (§ 52 ods. 2 OZ).

21. Z ustanovenia § 497 a § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. U spotrebiteľských úverov je jednou z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať, uvedenie doby trvania zmluvy (§ 9 ods. 2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch). To znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave zmluvy o úvere absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov, v § 502 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov.

22. Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka či zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa.

23. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidlá vyššie ako úroky z omeškania.

24. Zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškanie k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednania, t. j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo.

24.1. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojedanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie, koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť.

24.2. Túto vedomosť však dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojednania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania, nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté

úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods. 1 OZ.

24.3. Na druhej strane postavenie veriteľa - dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednania nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda, jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody.

25. Dovolací súd vzhľadom na predmetné rozhodnutie uvádza, že právny záver vyjadrený v rozhodnutí sp. zn. 5 Cdo 42/2020 je aktuálny a dovolací súd naň berie zreteľ aj v preskúmvanom prípade. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu dovolateľka opodstatnene namieta, že odvolací súd sa ním zvoleným riešením otázky „či v dôsledku poskytnutia ochrany slabšej zmluvnej strane má veriteľ právo na zaplatenie riadnych úrokov z úveru len do momentu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru" odklonil od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Teda dovolaním napadnuté rozhodnutie, ako opodstatnene namieta dovolateľka spočíva na nesprávnom právnom posúdení (§ 432 ods. 1 CSP).

26. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Dovolací súd zruší aj rozhodnutie súdu prvej inštancie, len ak nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 449 ods. 2 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Dovolací súd podľa týchto ustanovení zrušil rozsudok odvolacieho súdu v jeho potvrdzujúcej časti a v nadväzujúcom výroku o trovách konania a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

27. V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne o trovách pôvodného konania aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.